

DÁTUM

1989. VII. 18. KEDD

I/64. » S MOST A DOLOGRA « ÁRA: 4,80 Ft

Begyűrűzött hozzánk is a peresztrojka

(Írásunk a 3. oldalon)

Már az igaz szót sem hisszük el?

Népszavazás Fiadon

Hajnali derengésben, a júliusi esőzés után alig járható úton döcögve fordultunk be a faluba. A Somogy megyei Fiad községben a harangláb az irányadó. Az árnycsúcsban álló orvosi rendelőnél — ami a körzetesítések előtt iskola volt —, nem mindennapi eseményre gyűltek az emberek.

Először fordult elő, hogy nem kész helyzet elé állította a hatalom egy település lakóit, hanem szabadon dönthettek arról, hogy lakóhelyükön létesüljön-e veszélyes hulladékok tárolására alkalmas létesítmény vagy sem.

Ez történt 1989. július 15-én a 250 lelket számláló Fiadon.

Nem minden előzmény nélkül

Élénk volt a falu közléte az utóbbi időkben. Falugyűlést követett. Az első még nem tudták az emberek, hogy valójában milyen ügyben is várják véleményüket, talán éppen ezért nem igen akaródzott elmenni. Nem így aztán, amikor tudomásukra jutott, hogy a „sarokerdő” elnevezésű földterület átmeneti veszélyes hulladékátárolóhelyként jelölték ki. Az addig egységesen érdektelennek mutató falu népe két táborra szakadt: támogatókra és ellenzőkre. A támogatók akarták a létesítményt, mert kedvezményeket reméltek: vizet, utat egyszerűen a várva várt fejlődés reménye mindennél erősebben hatott rájuk. Az ellenzők táborát — nem szokványosan — az idős képviselők. Gondolkodásukat megbélyegezte az elmúlt 40 év, ahogy az ígéretes képviselőjük fogalmazta: — „Mi már kérem, az igaz szót sem hisszük el...”

Új képében a hatalom

Szita Károly a Somogy Megyei Tanács környezetvédelmi főmérnöke megérkezvén szerényen fogadja a köszönéseket. — Tudja, megtehettük volna, hogy csupán hatóságilag eszünk, hogy közökhöz folyamodunk. Az itt található silógödörben most is nyitott aljú növényvédőszerdobozok vannak. Ez sokkal veszélyesebb, mint az általunk javasolt, az Egerben található tárolóhoz hasonló megoldás, amely teljes biztonságot nyújt. Terveink szerint a továbbfel dolgozás feltételeinek kiépítéséhez is azonnal hozzáfognánk, de nem akartuk a falu megkér-

dezése nélkül erőltetni elképzeléseinket. Ma már ezt nem lehet illetve nem szabad megcsinálni...

Végtére is a nyugaton jól ismert pályázat járható út marad, akármilyen történjen is.

— Milyen garanciákat és milyen kedvezményeket nyújtanának pozitív szavazás esetén a falunak?

— Ami a garanciákat illeti: írásban rögzítenénk, hogy csak Somogy megyei hulladék kerülhetne a sarokerdőbe szigorúan laborvizsgálat eredményét is tükröző szállítási feltételekkel, melyek biztosítanák, hogy a megállapodásnak nem megfelelő szállítmány visszaküldhető legyen. Mindehhez bizottságot hoznánk létre a falu lakóiból és szakértőkből.

A kedvezmények vonatkozásában is másképp akarjuk.

Nemcsak ígéretesekben merülne ki, mint eddig oly sokszor... Jelen helyzetben felelősséggel csak az ivóvíz megoldását tudjuk vállalni. A beruházás megvalósulása esetén azonban arra is reális esély mutatkozik — márcsak a gazdaságossághoz fűződő érdek miatt is —, hogy sor kerüljön a már meglévő valamint a vágyott beépítési munkákra számításunk... Tudjuk jól, hogy az igennel szavazók voksában az is benne van, hogy a Kaposvár — Balatonboglári út csupán 3 km-re huzódik a falutól, nem lenne muszáj adott esetben a Balatonhoz 40 km-t utazni. A zárt település jelleggel ezzel is kelene változtatni, de ez csak a talán nem elérhető jövő lehet, mert az ígéretes ideje lejárt.

— A falubeliektől hallom, hogy az egri tárolót egy nemrégiben a tanács szervezett általbusos „kiránduláson” megmutatták a fiadiaknak.

— Igen, Nagy Imre temetésének napján az utazást vállaló fiadiak Egerben hallgatták a himnuszt. Az volt a szándékunk, hogy saját szemünkkel lássák, hogy mit akarunk, mert tapasztalni, hogy a szavak ereje elfogyott, de ez nem lehet, hogy a jószándékú törekvéseknek is végleg gátat vessen...

Egerből visszafelé jövet megváltozott hangulatnak lehettem tanúja. Az emberek megbeszéltek egymás között a látottakat, beavatottként kezdtek foglalkozni saját dolgaikkal. Higgye el, ennek láttán én már eredmé-

nyesnek találtam a kirándulást... A többitől döntsön a népszavazás.

Hogy is kell ezt csinálni?

Július 15-én a harangláb körül gyűltek tehát a fiadi polgárok. Az ajtóban Kovács Tamás a fiatal VB titkár és Mráv János bácsi — aki annakidején, ha rácsütött a nap, cséplőgépe árnyékát is megismerte, — fogadta a szavazókat és a könyvtárak berendezett helyiségben elhelyezett urnához tessékelték őket. A kopott zöld függöny alól egyre-másra visszeres női vádlik tüntek elő...

Fazekas István a községi közös tanács elnöke Bözsi néni forró kávéjával a mállot falu rendelőbe huzódik. Kicsit fázósan nyilván azon töprenghet, hogy az évi 12 milliót kitévő költségvetésből hogy lehet kiemelni három rábizott község fejlődését, hacsak nem történik valami... Ő már leszavazott. A 7 órakor érkezőnek a Bözsi néni stíftolderes szendvicset ráfogatók már azt vetik oda: — mi van elaludtál?

Komótos mozgással újabb szavazó a tanácselnökkel élcelődik:

— „Nemhogy konyakkal várnátok a pácienseket... Egy ősz hajú, középkorú ember a szavazatszedő bizottságban ülőkhöz fordulva indulatoskodik: — „Most jöjjön el, aki aláírást gyűjteni nem volt rest! Nem uszítani kell, itt írja föl mindenki, hogy mi a fenét akar, ha már egyszer lehet!” 8 óra 39-en leszavaznak, a rossz időben úgy látszik nem sietnek annyira a földekre a fiadiak. A mozgó urna besegít. A szavazást bonyolították — talán a múlt heti ellenzéki aláírás gyűjtésre gondolva —, kínosan ügyelnek a törvényességre. Közben a kissé huzatos kiskocsmában egyre hangosabban koccanak a poharak, aki leszavazott, sör mellett fűzhet további magyarázatot voksához.

Délutánra megszületik az eredmény is: a 171 szavazásra jogosultból 139-en szavaztak, 115-en érvényesen. 95-en igennel, 20-an nemmel.

Igy döntött alig 2 héttel a helyi népszavazásról szóló jogszabály megjelenése után — az országban elsőként — Fiad lakossága. Lám, a hatalom és a nép akár egyet is akarhat...

—TE—

Interjú Horn Gyulával

Kire irányulnak majd a román rakéták?

Románia részéről még nincs konkrét katonai fenyegetés Magyarországgal szemben, de ennek lehetőségét nem szabad lebecsülni — jelentette ki Horn Gyula külügyminiszter a La Repubblica című olasz napilap budapesti különtudósítójának adott interjújában.

Andrea Tarquini, aki Kádár jános temetésére érkezett Budapestre, a magyar-román viszonyról, a szocialista országok közötti vitás kérdésekről kérdezte a magyar külügyminisztert. Az interjú — „Ceausescu rakétákat vásárol, hogy célba vegye Magyarországot” címmel — a lap vasárnapi számában jelent meg.

A cikk bevezetőjében a tudósító azt írja, hogy „nem a NATO, nem az Egyesült Államok, hanem egy sztálinista diktátor, a peresztrojka ellenségeinek vezére fenyegeti az új Magyarországot”. Andrea Tarquini szerint Ceausescu „Condor” típusú középhatótávolságú rakétákat rendelt Argentínától a román hadsereg számára.

Az esetleges román fenyegetést illetően Horn Gyula elmondta: a magyar küldöttség világosan kifejtette a román vezetőnek a Varsói Szerződés közelmúltban tartott csúcstalálkozójának idején, hogy „ha Európában, ahol előrehalad a leszerelés, egy kis ország olyan középhatótávolságú rakétákat szerez be, amelyeket a Szovjetunió és az Egyesült Államok éppen leszerel, az az egész földrész biztonságát destabilizálja”. A román fél az észrevételre nem adott választ.

A magyar külügyminiszter szerint nem lehetséges egy fegyveres konfliktus Magyarország és Románia között, de a román döntések mindenképpen politikai feszültségeket okoznak. — Magyarország nem tett válaszlépéseket, mert a rakéták még nem érkeztek meg Romániába — hangsúlyozta Horn Gyula. Hozzátette azonban: „Ha a rakéták telepítésre kerülnek, akkor le kell vonni a nemzetbiztonság szempontjából szükséges következtetéseket”.

Horn hangsúlyozta, hogy a két ország viszonyának javítása közös érdek lenne, de a román magatartás miatt alig lát lehetőséget erre.

A román sajtó magyarellenes kirohanásairól a külügyminiszter így vélekedett: ezek elsősorban arról akarják elterelni a figyelmet, hogy a román hatóságok megsértik a romániai magyar kisebbség és más állampolgárok emberi jogait. Az emberi jogok kezelése nem lehet belügy, mivel a román kormány is aláírta a helsinki dokumentumokat és elfogadta a bécsi okmányokat.

Elismerte, hogy a román, a csehszlovák és az NDK-sajtó felszínes cikkeket közölt George Bush amerikai elnök számunkra történelmi fontosságú látogatásáról, de elmondotta, hogy sajtótámadásokról és nem az adott országok kormányának véleménynyilvánításáról van szó. Felhívta a figyel-

folytatás a 8. oldalon

Vásári portré

„Én egy örült vagyok”

— mondja Petri úr, aki végre pihenni szeretne...

Kellemes meglepetéssel szolgál a 12. Pécsi Ipari Vásár látogatóinak: minden eddiginél több kiállítási tárgy megvásárolható az idén, azaz nemcsak

gyönyörködni lehet a praktikus és kívánatos tárgyakban, hanem ami tetszik — hazavihető. Persze vannak kivételek, de olyan „stand” is akad, ahol

minden eladó, ad abszurdum még a kiállítási pavilon is megvásárolható. Ilyen a PIV igazi

folytatás a 2. oldalon

„Én egy örült vagyok”

— mondja Petri úr, aki végre pihenni szeretne...

folytatás az 1. oldalról

látványossága a Pe-Ta „szalon” is, Petri Péter pécsi vállalkozó birodalma.

Másodszor hoz össze a jó szerencsém Petri Péterrel, aki nemrégiben nyitott háromszintes áruházat a pécsi kertvárosban. Annak, aki nem ismeri az ő történetét, talán elég annyit tudnia róla, hogy amikor néhány évvel ezelőtt P. P. beköltözött lakótelepi lakásába, hirtelen rengeteg gondja támadt. Hol tiplint nem kapott, hogy képeit felakassza a falra, hol függönykarikát, hol egyéb apróságot, ami elengedhetetlenül szükséges egy lakás igazi birtokbavételéhez. Tudta, persze tudta ő jól, hogy aki a virágot szereti, nem kell kertésznek menjen, mégis rövid töprengés után úgy döntött, hogy segít a barkács-embereken, s aprócska boltot nyitott számukra. Kezdetben kisebb lakásfelszerelési tárgyakat, szerelési anyagokat, számszámokat forgalmazott egy néhány négyzetméteres üzle-

teskében. Ma már látható, hogy pénzét — s eszét — jól forgatja: nemrégiben nyitotta meg háromszintes áruházat, ahol már nemcsak számszámok és szerelési anyagok de bútorok is kaphatók.

Az üzlet felszereltségét sokan megirigyelhetnék. A mintegy négyezer (!) féle árucikket számítógép tartja nyilván. Ennek köszönhető, hogy a Pécsi Ipari Vásár nyitónapjának reggelén megtudhattam: Petri úr üzleti készletének értéke 1989. július 14-én 20 millió 204 ezer forint volt...

A félelem bére

Bárki hihetné ezek alapján: igen gazdag a Petri család, s mindazok, akikre vállalkozásának akárcsak az árnyéka is vetődik... Ki kell, hogy ábrándítsam önöket. Petri úr négytagú családjá ma is lakótelepi lakásban lakik. Autójuk, családi házuk, nyaralójuk nincs. Havonta 30 ezer forintot vesznek ki az üzletből, a többit visszaforgatják a „nagy vállalkozásba”. Számukra az utóbbi idők „legnagyobb dobása” a 12. Pécsi

Ipari Vásáron való, elképesztő mennyiségű áruval való megjelenés.

— Félek — mondja Petri Péter, s látom rajta, hogy nem viccel. — Félek, mert nagyon sokat veszíthetek. Ugyanakkor azt is tudom, hogy reklám nélkül nincs üzlet, és az egyik reklám ez a vásár. Úgy számítom, hogy legalább nyolcvanezer ember megfordul majd erre felé a következő napokban, s ezek jó része később felkeresi az áruházunkat is.

Petri úr nem fukarkodik. Hetven (!) vállalat és vállalkozó termékeit állította ki, mintegy 1,5-2 millió forint értékben. Emögött azonban körülbelül 18 milliós árúkeszlet van, ami egész egyszerűen azt jelenti, hogy — például — a kiállított virágtartó azonnal megvásárolható, méghozzá virágostul, vagy: megbízottjai 48 órán belül bárhol az országban 70 ezer forintért felállítanak egy műholdvevő parabolaantennát!... Szó mi szó, ezt nem sokan csinálnák utána.

A Nagy Verkli

Ezek után talán nem csoda, hogy a nyugatnémet BELT cég éppen Petri Pétert szemelte ki arra, hogy az általa forgalma-

zott barkácsárukat és -gépeket, különleges tömítéseket és számszámokat rajta keresztül próbálja meg forgalmazni Nyugat-Magyarországon.

— En egy örült vagyok! — sóhajt Petri úr egy szabad pillanatában, s közben talán elmúlt heti szívgyörcsére gondol, vagy talán valami másra, de ő is tudja jól: a vásárolni-eladni-újra befektetni ördögi köréből nehéz — ha nem lehetetlen — a menekülés.

— Ha túl leszek a vásáron, most már tényleg pihenni fogok — ígéri meg magának a negyven körüli, kopaszodó, élénk tekintetű férfi, miközben (nyilván jól felfogott üzleti érdekből) a vásári nagydíjas és csak általa forgalmazott „Ottó” kisbútor-család és a PIV-on jelentős kedvezményrel árusított Hilti és Black and Decker barkácsológépek előtt cipel el, amelyek szintén az ő standját „ékesítik”.

Petri úr pihenni akar. Pedig ő tudja a legjobban: annak, aki ma talpon akar maradni, nincs megállás...

Lékó Sándor

Nem érdemli a nagyot...

...aki a kicsit nem becsüli, sőt azt elherdálja. Kicsi termékszámokról, a búzaszemekről lesz itt szó.

Anyám sokszor, sokat mesélt az aratásáról. Apja után, a saját földjükről markolta a lekaszált, már akkor aranyat érő gabonát. Kemény ember volt öregapám, dorgálta is a lányát minden elhullajtott szemért. Mert kincs, a saját kincsük volt az.

Aki ma autóval, az aratás megkezdése óta is olyan utakon közlekedik, hol a gazdaságok igen kiöregedett járművei szállítják és szórják az aranyat érő búzát, tanúim a „szép” látványoknak. „Látványosan” terül szerte szét a lágykenyér alapanyaga. Csak hogy így kopik annak a fénye. Pálfordulás

mégis lett Péter-Pál napján. Úgy látszik nem tudjuk levetni a régi mundért. A számtanhoz nálam jobban értők minden évben szóvá teszik az ilyen módon is megszült veszteséget, tonnákban kifejezve. És mégis, minden évben, a nagy rászervezők ígérete ellenére is szórjuk az aranyunkat úton, útfélen, arra nem is gondolva, hány éhes gyomorból foggnak azok a tonnák hiányozni.

Egy farmer vajon hagyja-e így elveszni értékeit. Nem hiszem, tudom, hogy nem. Neki szép az arany fénye.

Seprű és lapát kell? Nemcsak a búzaszemek összesöprésére.

— filó —

Romlik a forint

Romlik az áru

Laposabb lett a pénztárca, ezért kevesebb élelmiszer fogy az üzletekben, a polcokon felhalmozódnak a lejárt szavatossági idejű termékek, s ráadásul minden negyedik-ötödik vevőt becsapnak a közértekben — így sommázható az Országos Kereskedelmi és Piaci Főfelügyelőség irányításával elvégzett vizsgálat, amelyet a közelmúltban Budapest és 14 megye több mint 1200 élelmiszerüzletében folytattak.

Az ellenőrök a vizsgálat idején mintegy ezer próbavásárlást végeztek. Ezek 21 százalékánál regisztrálhatták, hogy a vá-

sárlókat becsapják, míg az esetek 9 százalékában a vevők javára tévedtek a pénztárosok. A helytelen számolás oka sok esetben az, hogy a gyakori árváltozások miatt az árukon több ár is szerepel, s ez a vásárlók körében zavart okoz, de érthető, hogy a kereskedők sem napra készek az árakat illetően.

A kereskedelmi felügyelőségek a szabálytalanságok miatt 421 esetben szabtak ki pénzbírságot, összesen 966 ezer forint összegben. Kilencvennyolc kereskedelmi dolgozót figyelmeztettek és 9 ellen kezdeményeztek fegyelmi eljárást.

Kell-e támogatni fanatikus gyilkosokat?

Két véres merénylet is Iránra vont a figyelmet az utóbbi napokban.

Bécsben ismeretlen tettes meggyilkolta az Iráni Kurd Demokrata Párt főtitkárát, valamint helyettesét, és egy harmadik kurd személyt. Az említett pártot az Iránban hatalmon lévő papi diktatúra betiltotta; az iráni kurdok kénytelenek külföldön, emigrációban szervekedni nemzetiségi és politikai jogaik kivívásáért.

A másik merénylet pár nappal korábban Szaud-Arábiában, az iszlám szent városában történt. Ennek egy halottja és tizenhat sebesültje volt. Elkövetését egy eddig ismeretlen csoport vállalta magára, mely „Az arab harag nemzedéke” nevet viseli.

Noha a nyomozás eredményeit még nem ismerjük, igen valószínű, hogy mindkét esetben a teheráni kormány áll a háttérben. A kurdok ügyében ez kézenfekvő, noha különböző kurd csoportok viszálykodását sem lehet teljesen számításra kívül hagyni. A mekkai polkógépek robbanását pedig a merénylet végrehajtójaként jelentkezett csoport közleményének indokai, illetve vádjai kapcsolják Teheránhoz: ezek szerint a szaudi uralkodócsalád „elárulta és meggyalázta a szent helyeket”. Márpedig az iszlám világban senki más nem merésze a hit elárulásával vádolni a szent helyek fölött felügyelet gyakorló, ókonzeratív szaudi rezsimet, mint épp az iráni mohamedán papok kormányja.

A feltevést, hogy Teherán volt a mekkai merénylet értelmi szerzője, csak megerősíti Irán mai vallási vezetőjének, Khomeini utódának, Ali Hameinei ajatollahnak az a kijelentése, hogy a merénylet nem más, mint „az Egyesült Államok és a cionizmus ügynökeinek újabb összeesküvése”. Ez a szitkozódó stílus, amely a hidegháborús korszak legbőszebb sztalinistáinak is a díszére vált volna, továbbá az Amerika és Izrael elleni együttes vádaskodás nagyon is megfelel a teheráni rezsim eddigi gyakorlatának és politikai irányvonalának.

Egy másik iráni vezető, Haseemi Rafszandzsani, a teheráni parlament elnöke és egyben az augusztusra tervezett elnökválasztás egyik esélyes jelöltje, a tavasszal hasonló modorban tett közzé felhívást amerikai, angol és francia polgári személyek meggyilkolására. Rafszandzsani az „anticionista szolidaritás” nevében a palesztinokhoz intézte a nemzetközi joggal durván ellentétes szöveget (amivel — mellesleg szólva — annyira túllőtt a célon, hogy még a terrorizmustól korántsem mindig idegenkedő Arafat is kénytelen volt elhatárolni magát tőle).

Nemcsak Rafszandzsani, hanem az egész teheráni rezsimre jellemző, hogy gyilkosságra uszító felhívása csak néhány hónappal azt követően hangzott el, hogy a civilizált világban végigsöprő felháborodás hatására maga Rafszandzsani kényszerült némi mérséklet szellemében „átértelmezni” az

akkor még életben lévő főpap, Khomeini szavait, amelyek Salman Rushdie angol író meggyilkolására uszítottak. (Amint emlékeztetés, az indiai származású szerzőt az iszlám megsértésével vádolták az iráni papok, és Mohamed minden igaz hívét „feljogosították” arra, hogy emiatt megölje.)

Ugyanez a Rafszandzsani járt a múlt hónapban Moszkvában, ahol hosszú távú kereskedelmi, gazdasági és műszaki tudományos együttműködési programban egyezett meg. A szovjet féllel olyan nyilatkozatot is aláírt, mely a „baráti együttműködés” alapelveit fogalmazta meg. A nyolc évig tartó iraki háborúban kivértett és súlyos nehézségekkel küzdő iráni rezsim kénytelen barátságosabb arcát mutatni Moszkvának, amelyet eddig nyájasan csak sátánnak titulált. Meg is teheti ezt, mert az afganisztáni szovjet kaland befejeztével enyhültek a szovjettel szembeni aggályai. Másfelől a Kremlnek is jól jönnek az iráni kapcsolatok — már csak az afganisztáni változások miatt is.

Rafszandzsani moszkvai utazása előtt híre járt, hogy az iráni politikus Magyarországot is felkeresi. Erről egyelőre nem hallani. Mindenesetre indokoltnak tűnik a figyelmeztetés, hogy ami különböző megmondóslásokból esetleg jó Moszkvának, az nem feltétlenül jó nekünk. Már kötöttünk egy-két ráfizetéses üzletet a csőd szélén táncoló diktatúrákkal.

A gazdasági megfontolásokon túl érdemes szem előtt tar-

tani azt is, hogy a teheráni rendszer magas rangú képviselőinek a nemzetközi jogot és a civilizált világ normáit semmibe vevő felhívásai gyilkosságokra, továbbá bűnrészességük különféle terroriszervezetek akcióiban pontosan tükrözi azokat a normákat és módszereket, amelyeket ez a rezsim odahaza, a saját népe ellen alkalmaz.

Június 20-án volt az iráni politikai foglyokkal való szolidaritás nemzetközi napja, amelyről Magyarországon — tudomásunk szerint — sajnálatos módon senki sem emlékezett meg. A dátum arra utal, hogy nyolc évvel ezelőtt, 1981. június 20-án indult meg Iránban a szervezett ellenállás a Khomeini-rendszerrel szemben. A „népi mudzsahidok” felhívására akkor félmillió ember tüntetett Teheránban. A fanatikus papok kormányzata szörnyű terrorral válaszolt: azóta több mint hetvenezer embert végeztek ki. A kivégzések száma átmeneti csökkenés után tavaly tavasszal és nyáron ismét megnövekedett; a börtönökben nagyon sok olyan ellenállóval leszámoltak, akiket a bíróság nem is halálra, csak szabadságvesztésre ítélt. — A politikai foglyok számát 140 ezerre becsülik.

Moszkva dolga, ha ezzel a rezsimmel paktál. De kell-e nekünk is támogatnunk fanatikus gyilkosokat?

G. Gy.

Zavargások

Kié az abház haza?

Vasárnap éjszaka továbbra is feszült volt a helyzet Szuhumiban, az Abház Autonóm Köztársaság fővárosában annak ellenére, hogy a helyszínre érkezett a grúz kormány tagjainak egy része, valamint Givi Gumbaridze, az Grúz KP KB első titkára, és párbeszédet kezdett a közlekedési útvonalakat lezárták.

A halálos áldozatok száma ismereteik szerint tizenkettő. A sebesültek pontos száma nem ismert, de száz feletti. Áldozatok mind az abház, mind a grúz oldalon vannak.

A város utcáin még mindig nagy a tömeg, egyes értesülések szerint hétfőn rendkívüli állapotot vezetnek be a zavargások helyszínén, hogy a további összecsapásokat megakadályozzák.

A tüntetők vasárnapra virradóra a 8670 négyzetkilométeres Abház Autonóm Köztársaság Grúziától való elszakadá-

sát és szövetségi köztársasággá alakítását követelték.

Abházia - grúz vélemények szerint - történelmileg mindig Grúziához tartozott, de Sztálin és Ordzonikidze (aki abház származású volt) szövetségi köztársasági státust adott az abházoknak. Most az abházok a helyi egyetem grúz tagozatának megnyitása ürügyén tiltakoznak Abházia elgrúzosítása ellen és követelik az autonóm jogok helyett a szövetségi jogok helyreállítását. A két nemzetiség között területi viták is vannak. Abházia magának tudja a grúz termőföldek nagy részét. A híres fekete-tengeri üdülőhelyek - Szuhum, Gagra, Picunda - abház területen fekszenek és komoly bevételeket biztosítanak Grúzia egészének. Az abház függetlenségi törekvések a VIII. századra nyúlnak vissza, arra az időre, amikor ez a nép önálló állammal és kultúrával rendelkezett. Az abházok a baszkok rokonainak tartják magukat. Egyes tudósok szerint a két nép között nyelvi és történelmi rokonság van.

Bush mondta

Hazánk a „csúcson”

A nyugati világ hét vezető ipari államának vezetői kedvezően értékelték a Párizsban vasárnap délben véget ért 15. csúcstalálkozójukat.

George Bush meglepődséggel fejezte ki amiatt, hogy a csúcson részt vett vezetők „követik az amerikai példát”, támogatják a Lengyelországban és Magyarországon végbeme-

nő reformfolyamatokat. — A demokrácia és a gazdasági növekedés egymástól elszakíthatatlanok. Megítélése szerint a párizsi csúcst „vívásnak” bizonyult a környezetvédelem tekintetében, és meglepődséggel tapasztalta, hogy a nyugati vezetők egyetértettek vele a kábítószerek elleni küzdelem szükségességében.

Árnyék szervezet — árnyék jelöltek?

Az alábbi kérdések a Tolnai Demokrata című időszakos kiadvány 2. számában jelentek meg. A 3. szám megjelenésének időpontja bizonytalan, ezért a lap szerkesztői felkérték a Dátumot a kérdések és a válaszlevegél közlésére.

A képviselő válaszai:

1989. április 12-én szakemberek és érdeklődő választóim részére megbeszélést kezdeményeztem Kajdacson a földről, a mezőgazdasági szervezetekről szóló hatályos törvények módosítási tervezetéről, abból a megokolásból, hogy a főleg

mezőgazdasági jellegű települések polgárait kiemelten érdekelhetik a törvény módosítási javaslatokban foglaltak. Nem tévedtem, mivel a jelenlévőkkel közel öt órán keresztül folyt az eszmecsere a kezdeményezett témakörökről és még számtalan egyéb dologról is.

Komáromi Úr a Magyar Demokrata Fórum vezetése nevében olvasta fel a lapban közzétett kérdéseit. annak egy részére az ott kialakult vitában már

megelőzően válaszoltam. Igazán sajnálom, hogy a feltételezi, választóközözetem településeit még felsorolásszerűen sem ismerem. Ezzel kapcsolatban több éve hangoztatom minden lehetséges fórumon, hogy a Tolna megye 8. sz. választókerülete az 1970-es évek elejétől nagyon szerencsétlen tagoltságban lett meghatározva. Bölcskétől Kajdacsig beleértve Dunaföldvár, Németkér, Pálfa, Sárszentlőrinc településeket és Nagydoroghoz tartozó Bikácsot és Pusztahencsét foglalja magában. Ilyen formában a kapcsolattartás és a választókkal való rendszeres konzultáció roppant nehéz. Feltétlenül szükség lenne Nagydorog székhellyel új országgyűlési választókerület kialakítására, amely leválna a jelenlegi dunaföldvári körzetről.

A már leírtakból adódóan a képviselő számára jó esetben egy-egy falugyűlés marad számolásra és véleményképzésre. A kisebb létszámú megbeszélések álláspontja nem biztos, hogy egyezik a többségi véleménnyel.

Részt vettem Nagydorogon, Németkérben, Kajdacson, Dunaföldváron, Bölcskén rendezett falugyűléseken. Volt ahol egyszer, volt ahol többször. Ezen kívül én is kezdeményeztem megbeszéléseket, ahol a törvénytervezetetről folytatunk vitát. Ezzel közel sem azt kívánom bizonyítani, hogy minden egyes parlamenti előterjesztés széleskörűen megtárgyalásra került. Ez ma a képviselői munka struktúrájából

adódóan lehetetlen. A törvénytervezetek nagy részét napokkal az ülések kezdete előtt kapjuk kézhez. A konzultációk megszervezésére gyakorlatilag nincs mód.

A cikkben említett személyi kérdésekkel kapcsolatos javaslatok pontosítása általában az ülésszak alatt történik meg. A megyei képviselőcsoport ülésein való részvétel a csoport tagjainak kötelező. A törvénytervezetetről ott szakértők bevonásával érdemi vita folyik.

Kit képvisel a képviselő? tessz fel a kérdést Komáromi Úr.

Én erre csak azt válaszolom, hogy a körzetem választópolgárait. Nem pártokat és szervezeteket — illetve azok álláspontját — hanem azt a nagyobb többséget, akiknek a szavát nem nagyon lehet ma még hallani, nem elkötelezettek, de mégis a többséget alkotják, és véleményük mindinkább meghatározó lesz. A parlamenti szavazásoknál döntően a lelkiismeretem és a megszerzett információk adják döntéseim alapját, ami mind gyakrabban ellenszavazatban vagy tartózkodásban nyilvánul meg, okulva a korábbi tapasztalatokon. Kétségtelen, hogy az 1985. évi választások némi előrelépést jelentettek a korábbiakhoz mérten, de csak személyek között lehetett választani, nem képviselői programok között. A HNF programjának elfogadása volt a meghatározó. Hol van ma már az a program?

Én személy szerint nem jelentkeztem képviselőnek. Alapvetően a dunaföldváriak

javasoltak, és a körzet 59%-ot meghaladó aránnyal megválasztott.

Mondanom sem kell talán, hogy akkor még senki nem gondolta, hogy ez a társadalmi funkció ilyen nagy leterhelést jelent. Biztos, hogy a jövőben a főállású képviselők tudják csak megközelíteni a törvényhozókkal szemben támasztott igényeket. Ezt a munkát profi módon szabad csak végezni. Én a választásokon nem akarok indulni. Magam is remélem, hogy az elkövetkező választások demokratikusabbak lesznek az előzőeknél.

A jelenlegi parlamenti munka és a törvényhozási mechanizmus gyakorlatiért kár lenne a képviselőket hibáztatni, mivel Komáromi Úr által megfogalmazott kérdések és dilemmák valamennyiünket naponta foglalkoztatnak és lassan vergődéssé válik a képviselői munka.

Az előre hozott választásokkal én személy szerint egyetértek, bármikor is történjenek azok. Ehhez azonban úgy gondolom, hogy a kettőnk egyező akarata kevésnek fog bizonyulni. Végezetül megköszönöm a „Tolnai Demokrata” című lap szerkesztőinek a lehetőséget, hogy választópolgár és képviselő a nyilvánosság előtt adhatta közre kérdéseit és válaszait.

Dunaföldvár, 1989. július 3.

Kovács Sándor
országgyűlési képviselő
Tolna m. 8. sz. vk.

Kérdések Kovács Sándor országgyűlési képviselőhöz

1. Kérem amennyiben tudja, mondja el, hogy az Ön választókerületéhez mely községek tartoznak!
2. Kérem mondja el azt is, hogy mikor, hol és hány alkalommal kérte ki a választói véleményét, nyilvánosan és szervezeten az aktuális parlamenti viták és döntések előtt!
3. A meghívó szerint Ön az 1987. évi I. törvény módosításához kéri ki most a választói véleményét. Megkérdezem, hogy kinek a véleményét kérte ki 1986—87—ben az előbbi törvény megalkotásának előkészületekor?
A kérdéseimet tovább folytatva teszem fel, hogy kinek a véleményét kérte ki:
a gyülekezési és egyesülési jogról szóló törvényről, a sztrájk törvényről,
a személyi jövedelemadó és annak a módosításáról, a visegrádi építkezés és az egyéb nagyberuházásokról szóló kormánybeszámoló jóváhagyásához, az 1986—87—88—89-es költségvetési terv, és költségvetési beszámoló jóváhagyásához?
Kinek a véleményét kérte ki a különböző személyi változásokhoz adott szavazatahoz?
Mivel tudja megmagyarázni a Képviselő Úr, hogy az elmúlt időszakban a választói gyűlések helyett a megyei képviselőcsoport gyűléseire járt el?
Tulajdonképpen kit képviselt a Képviselő Úr az országgyűlésen és kit tájékoztatott képviselői tevékenységéről?
Ezért nem tudom van-e értelme ezen kérdések feltevésének.
Tisztázandó mindenekelőtt, hogy 1985. június 8-i választáson kinek az akarata érvényesült!

A választás előkészületeként lebonyolított jelölésen milyen érdekek érvényesültek? Van-e egyáltalán lehetőség egy egészséges szelekció létrejöttére a jelenlegi koreográfiával és rendezőkkel.
Ahhoz, hogy én választani tudjak, alternatívákra azaz lehetőségekre, programokra van szükség. Ezt a lehetőséget azonban az 1983. évi III. törv. 43. § . 3. b. 45. § . 2. b. áthúzza, (eszerint a jelölteknek nyilatkozatot kell tenniük a HNF programjának elfogadásáról).
A nagy nyilvánosság tudatáig sosem jutott el, hogy itt miről is van szó. Hogy az MSZMP és általa szigorúan ellenőrzött és irányított árnyékszerv segítségével minden egyes jelöltet felesket a „királyságra” mielőtt a hatalom közelébe engedné.
Az előbbieket után szeretném felhívni a Képviselő Úr figyelmét a Hírel c. folyóirat 1988/1. számában, az MDF Ideiglenes Elnökségének közzétett nyilatkozatára különös hangsúllyal a 4. bekezdésre. „Az országgyűlésnek hamarosan ismét az egész jövőnk befolyásoló döntéseket kell hoznia; nem hagyhatjuk, hogy ezek sorsa olyan képviselők kezébe kerüljön, akik a népkarokat nem érvényesítik. Kérjük és követeljük ezért soronkívüli, demokratikus választások kiírását. Az újonnan megválasztandó képviselők alkotmányozó nemzetyűlésként működve alapozzák meg az új, demokratikus, korszerű Magyarországot, melyben lehet és érdemes élni.”

Komáromi János
Kajdacs

1989. július 18.

DÁTUM

3

MSZMP üdülő, '89 nyara

A Duna jobb part fővárosi üdülőnegyede. Verőfény, virágok, gyep, mélyzöld dísznövények, szelíden lehajló fűzök, tornyok magasában magányoskodó, árnyat vető, óriási fák. Alattuk alig-alig valaki, a régi rend; csak a park túlsó szegletében éppen „összetartásban” lévő napközis tábor gyerekei.

— A stéget idén nem tették ki? — kérdezik a mai nap szolgálatos portástól. Ő éppen nem azok közül a portások közül egy, akiket az itteni fáma régóta obsitos avósoknak tart, és akik tényleg ekként is szigorúskodtak az üdülővendégekkel mindig is, lettlegyen az a vendég gyerek vagy felnőtt, főelvtárs, pártintézményi kertész, fűtő vagy tisztviselő.

— Nem lehet többé csónakot kölcsönözni, így azután stég sem kell. Velem nem közölték, hogy miért. Igaz, a hajók sincsenek éppen nagyon jó állapotban.

— Mindig ilyen kevesen vannak mostanság a vendégek?

— Begyűrűzött hozzánk is a peresztrojka. Na, meg biztosan pénzük sincs az embereknek — mondja a kapu őre, és a dolga után látó emberek mozdulataival fordul ki a hátsó ajtón a cerberus-fülkéből.

Ez az üdülő régóta afféle „városból kiugró” hely, ahol mindig csak kisebbségben vol-

tak a beutaltak — többnyire vidéki pártalkalmazottak — családjaikkal. Régebben nyugdíjasok tanyáztak itt, kártyáztak, öregemberesen, csoportokba verődve, világot-szidva, politikálgattak; álmódzó serdülő-ifjak élték a maguk társas életét, csendes veranda hívogatta nyájasan az olvasni vágyókat, a Duna pedig a gyakran zsírparnas „vadevezősöket”.

S most tarka növényzetét szemeknek kínáló, de embersokaságát vesztett, így bizonyos értelemben kietlen lett e széles kert. És a folyóra (ama megénekelt Dunaparti csónakházból?) már ki nem merészkedő kajakok és kétpár-evezősök elmaradtával párhuzamosan elűntek a foájék játékaomatái, a felszolgálónők csinosabbjai, a délutáni büfékből a húsárú, és megjelent helyette a zsíros kenyér, eltűnt az unikum, a maga pohár fenekén kavargó, keserűség-mámorító, sötétlő misztikumával, de megvan még a 14 forint 50-es kenyér...

Mindez pedig miért, miért nem? Meghasonlottak vagy éppen a fenyegető meghasonlás elől bújva maradnak távol az éveken át itt mindig nyüzsgő látogatók? Netán tényleg a költségek riasztóak a tavalyi ötvenről nyolcvan forintra emelkedett ebédjegy, és a jogosultsági kártya egyszerű felmu-

tatását ez évtől kiegészítő húsforintos beléptűd? S eme legutóbbi vajon a pártnak szánt költségvetési támogatás visszanyerésének egyszerű következménye-e? Avagy valami „közpolgár”-csillapító”, priviligiumokat mérsékelgető, épületes, jelképes jelentést és törekvést is hordozni kíván? No, ha igen, akkor a kellő nevelő hatás talán meglesz, de az utca esetleg háborgó emberét csitítgató hatása aligha, mert ha az utca ama nevezetes embere tekint a kerítésen, és ott bent azt látja, hogy pártéknál sok-sok tucat négyzetméter gyep esik most egy strandolóra, bizony, eszébe juthat az ötvenes évek iskoláiban megtanult egy-némely passzus. Nevezetesen az, amelyik emlegeti, hogy forradalmas időkben mint nyitított meg a Margitsziget addig csak keveseket üdítő szépséges parkcsodája a tömeg előtt.

Úgy ám, ha a meghasonlás, az önazonosságzavar kínjai nem, vagy csak alig játszanak szerepet a pártüdülő kiürülésében! Ha csupán a laposodó zsebek „gazdasági okai”, akkor ez az áremelés is emlékeztet másfajta, suta áremelésekre. Ezek előtt elfelejtődött a várható igénybevétel-visszaesésre vonatkozó előrejelzések elkészítése, s lámcsak, ez esetben is, egy üzemenet egyszerűcska kártyavárként látszik össze-

folytatás a 6. oldalon

Banga Ferenc

Czakó Gábor

Rémmesék

A túlkapás

— Volt egyszer, de csak egyetlen egyszer, a mi megyénkben is volt egy túlkapás. Kellott lennie, mert ugye emberek vagyunk, a sorból nem

lóghatunk ki. Ma ugye a nyíltság járja, tegnap a túlkapás dívott, tegnapelőtt a szocialista törvényesség. Így megy ez. Aki járt az élet iskolájába, az

tudja, hogy a holnap is hoz majd valamit. — A tanult mesélő korpulens férfiú volt. Orcáján az édes vidéki napfényt kívül is viselte s bővül is: bőre alól kicsattanni készültek az érett boroktól dúslombú hajszálerek.

— Hogyan, hogyan nem, kedvet kapott Arész elvtárs és Artemisz elvtársnő, hogy a mi füzesekben durrogtasson a fácánokra. A feladat adott volt: a paptavi tanyát ötmillióért át kellett alakítani vadász-házzá. Az ott lakó mámi, ugye miért legyen egyszerű az élet, hallani se akart a költözésről. Úgy képzelte, ítéletnapig ácsoroghat a kéve rózsájával a keresztütnál, lesegetheti az odavetődő vándorlegényeket, hogy aztán jó tett helyébe jót várj. Bizonyára ismerik ezeket a reakciós boszorkányokat, nincs érzékük a józan észhez. — A jelenlévők bólogattak, fejük köré dohánnyüst-glóriák fonódtak.

— Mit volt mit tenni? Hát csak azt, ami szükséges volt. Kiszálltunk a banyához, motyóját teherautóra raktuk, a trágyáskörmű, karmolás kezét az ágy lábához bilincseljük, aztán irány Horány. Mire odaértünk, megnyugodott, a papírokat szépen aláírta és boldogan élt, amíg harmadnap el nem vitte a lúgkómérgezés.

„Jere, kücsü madjar!” (2.)

Add te nekem madjar anyu!
(3. nap)

Az igazi városnézés a harmadik napon vált csak lehetővé. De az mindenre még ráadás volt! Hisz lajstromba venni amit addig is láttam, emberes munka lett volna!

A Topkapi Sarayi-nál kezdünk. Teljes napot betöltő program lehetett volna, de minket ebédre a Sevim Restaurantban vártak, így csak a délelőtti áldoztuk erre a csodára, Nem lehetek az ismétlések híve, ezért a Palota és környezetének leírását nem is várhatják tőlem. Az útkönyvek szerzői, szavamra tisztességes kalauzul szolgálnak. Az 5 km hosszúságban és 700 ezer négyzetméterterületen elterülő szeráj, külön tanulmányok sorát is megérdemelné. — Te is hallottad, testvére, Czeko? — fordultam a doktorhoz-, magyar szót terel felénk a szél. — Nézzük meg honnan! — reflektált, miközben meggyorsította lépteit. A keleti bástyán egy magyar család örökítette meg magát, háttérben a Boszporusszal. — Milyen szépen beszélik a magyar nyelvet — elegyedett szóba velük Czeko, ki kettőnk közül a bátrabb volt. Harsány hahota volt a válasz. Később kiderült, főként a két kislány volt hangos, persze, hiszen 14

és 16 évesek. Láss csudát! Rádásul velem egy megyéből valók: Ozora polgárai. Családi túrizmus, papa, mama, gyerekek...

Egyikük jócskán eltávolodott a csoportunktól, de hirtelen riadtan tért vissza. Turbános, szakállas férfi a nyomában. — Czeko — kaptam el a riadtan a doktor kezét —, figyelj csak! — Csak semmi pánik! — vetette oda félvállról —, miközben a férfi elé lépett. Nyugodt, higgadt hangját, törökül szólta hozzá. Hogy mit, az nyilvánvaló volt, mert a jövevény mély meghajlással távozott. A doktort karakterológiai tudása és intuíciója most sem hagyta cserben. Evvel, — otlétem alatt — többször ejtett ámulatba. Elismerem: az alkalmazkodás művészet, és feltétlenül karakterismereten alapul. De mi lehet a forrása? Tán a metamorfózis. A lényeg, hogy tisztázódott a szituáció, és újra nagyot kacagtunk. A kislányokat, szüleikkel egyetemben, újabb derűre tüzelte az, amikor a doktor diszkrétan elmesélte Vicusnak, a kisebb leánynak, hogy a család akár 120 kecskét és 15 tevét is kaphatna érte, ha az ominózus törökkel maradna. No, de félre a tréfával!

A családtól elköszönve, időben értünk a megbeszélten végül. Czeko néhány család-

tagja várt. Mulo — a testvéröccs — üzlettulajdonos, valamint a turizmusban érdekelt. Kiválóan beszéli nyelvünket. Az unokafivérek csak szerbül kommunikáltak. Meglepett, hogy valamennyien tájékozottak a napi politikában. Straub F. Brunó Török Köztársaságban tett hivatalos látogatásáról is szó esett, meghogy Kenan Evren milyen baráti viszonyult az Elnöki Tanács elnökéhez.

Az asztalnál ülők valamennyien kíváncsiak, mégis milyen meleg szimpátiával beszélnek a pántörök politikai mozgalomról, hogy Ankara valamennyi török képviselőjének tartja magát, lett légyen, 150

millió a határokon kívül él. Jó lehet, a gesztus szimpatikus, mégis egy cselekedet annyit ér, amennyi az eredménye. — Gondoltam, s megpróbáltam saját kivándorlásukról megtudni valamit. Tabuhoz értem, nevetlenül váltam hangulatrontóvá — noha csupán a kíváncsiság tengett túl bennem. A délutánt az utca harsány, ezerszín kavalkádjába merülve — szinte akaratlan bábként magunkat sodorni hagyva — töltöttük. Az esti imát — mohamedán szokás szerint előtte alapos lábfürdőt véve-, a Sultanahmet mecsetben hallgattuk végig. Ezen az éjen sem kellett alátó.

„Mire jutott állapotod,
Romlandó cserép.”
(4. nap)

Koradélelőtt átruccantunk Ázsiába. Által a Boszporuszon, az azonos nevű hídon át. A Fe-

kete tengeren az Aranyszarv öböllel kapcsoló tengerszoros 31 km-ét három híd íveli át. A középsőn jutottunk el a tv-toronyhoz. A látvány odaát még fenségesebb. De csak a látvány. A közvetlen környék jellegtelen. Mit ne mondjak, sívár és koszos. Egy frissítő alma tea után visszatértünk a centrumba. Élményben nem sokkal lettem gazdagabb. Az autóban Musztafa Kemal Atatürköt hallottam Czektől, lelkesedése, ahogy az első köztársasági elnökről mesélt elragadó. Noha, a többnejűség eltörlését, ami az ő nevéhez fűződik, a doktor is nehezményezte. De doktor! Ki ismeri ki magát rajtad?!

Kiadós ebéd és szieszta után búcsúztunk el, én, a várostól is. Vajon látom-e még?

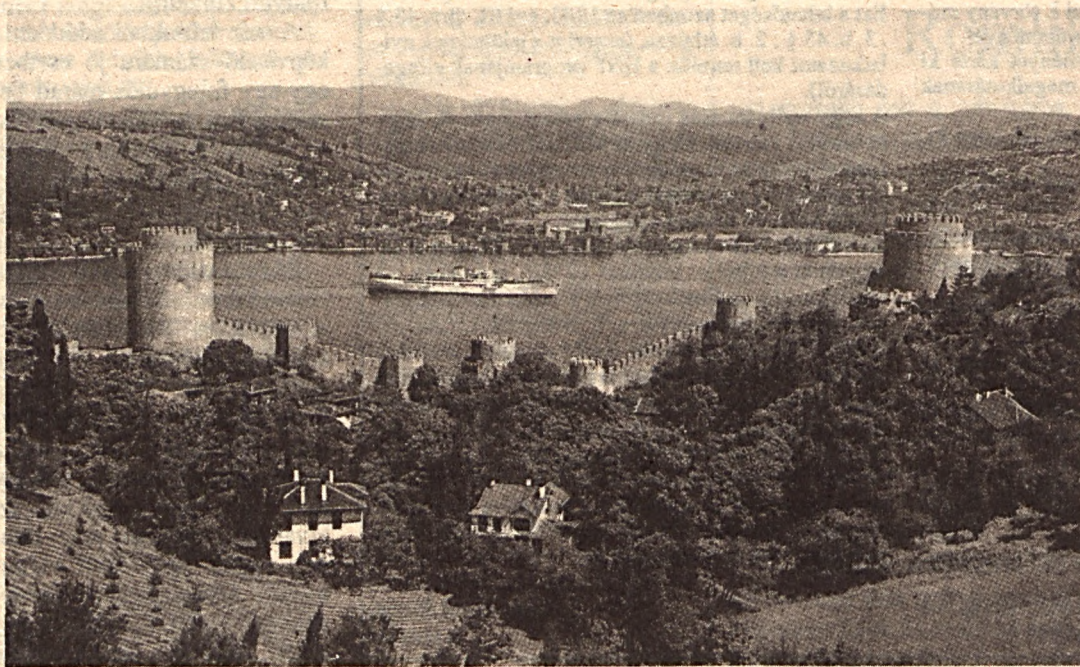
Jó öt órás autóúttal jutottam Tekirdagba, Rodostó emlékmű-

zeumba. Maga a példásan felújított épület is lenyűgöző. Nagy kár, hogy a mögötte lévő nyomorúságos épületekre és utcákra már kevesebb figyelmet jutott. A szabadon folyó szennyvíz, a roskadozó fakalyiba előt ácsingózó szurtos kölykök valahogy csorbították bennem az egyébként inpozáns Márvány-tengeri panorámát. Újra izlelhettem míves, székkellyel elegy franciás levéltárusát. Felidézhettem a család sok és remények leveleskönyvét. (Egyetlen, teljes török nyelvű fordítását S. Karataynak köszönhetjük).

Elmúlt éjjel, amikor Edirnebe (határállomás) értem. Nem mindennapi pillanataimról a DÁTUM jún. 28-i számában már beszámoltam, *Utazási hisztéria?* címmel. Bulgáriában és Jugoszláviában éjszaka haladtam át, így csak álmos, fáradt, jellegtelen perceket tudok felidézni. Az Északi Piac kavargása már csak pohári tenger képzetét nyújthatta, legalábbis ott, akkor, s a fenti előzmények után. Az egyre gyakoribb magyar szó félreérthetetlenül a haza közelségére utalt. A határnál már barátként köszöntöttük egymást az épp szolgálatos határhoz. Újra itthon! Az édes tolnai dombok! S íme: álhatosságom jutalmaként mesekarakterrel gyarapodtak mindennapjaim.

(Vége)

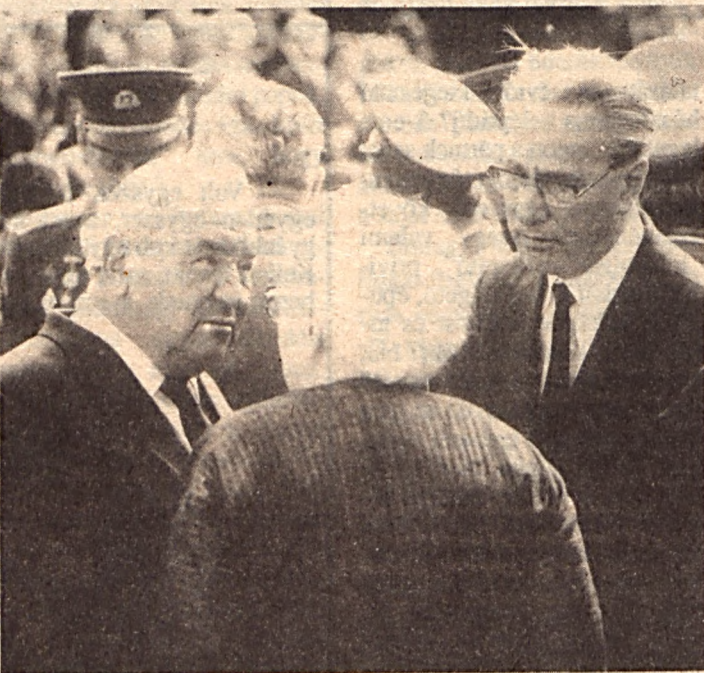
Bayer Béla

Arcok és kudarcok

Háttértudósítás

Kádár János temetéséről

Kapflinger András felvételei

Hol biciklizzünk?

Már nem kerülgetjük a forró kását?

Balaton foci

Ötödörös a Siótour Kupáért

A nyári foci holtidénynek immár hagyományos eseménye a Siófoki Bányász nemzetközi tornája: A Siótour Kupa, amely ma kezdődik és holnap késő este ér véget. A résztvevő csapatok: Zseljezsicsar Szarajevó, Siófoki Bányász, Cammber (holland másodlagos). A mai győztesek játszanak holnap az első helyért, a vesztesek pedig a harmadik helyért. Az első mérkőzés mindkét nap hét órakor kezdődik, míg a második a kilenc órai kezdéssel — immár a balaton hagyományoknak megfelelően spanyol mintára — a késő esti órákba nyúlik. A program. Ma 19 órakor: PMSC—Zseljezsicsar (19 óra) Siófok—Cammber (21 óra). Holnap a mai nap vesztesei 19 órakor lépnek pályára, míg a győztesek a késő esti mérkőzésen döntik el az első hely sorsát.

emelt viadalokon lehetne, mint ahogy a Mecsek Kupán is azok voltak. Ezek a versenyeken olyan jó erős európai közép-szintű jelentő nemzetközi mezőny áll rajthoz. Ahová a magyar országúti szakág első lépéséig szeretne fölkapaszkodni. Amely mezőny prominens képviselőit már képes legyőzni a legjobb hat magyar bringás közül valamelyik, mondjuk Egyedi, Hirth vagy Zsiborás.

Ha már összehoztuk jó versenyeket, nonszensz, hogy ezeken legjobbjaink nem indulnak. Különösen akkor, ha a felkészülés során a hasonló szintű versenyeken való megméretés miatt külföldre kell utazni.

— bégyé —

Legszebb öröm, a káröröm

Prost nem siratja Sennát...

A francia Alain Prost, miután a kockás zászlóval a célban leintették, gúnyos mosollyal nyugtázta csapattársa és legnagyobb ellenfele — a kettőjük kapcsolását tekintve inkább ellensége —, a brazil Ayrton Senna kudarcát. A két MyLaren-Hondás klasszis közismerten nem szíveli egymást, s szinte minden futam előtt valószínűsítő sajtóháború előzi meg fellépésüket. Vasárnap, a silverstone-i Forma-1-es Brit Nagydíjon aztán minden úgy alakult, aho-

gyan azt a francia éllovas megálmodta. A 12. körben végleg megszabadult vetélytársától, miután az addig vezető Senna a sebességváltó hibája miatt kiállásra kényszerült.

— Nem tagadom, örültem Ayrton kiválásának — mondta a 38. Grand Prix-győzelménél Prost az öt faggató újságírónak. — Végig biztos voltam a sikerben, miután láttam, hogy Senna kocsijával gondok vannak. Tudom, sokan azt várják, hogy sajnálkozzam csapat-

társam balszerencsén, de hazudnék, ha ilyesmit állítanék. Ez a győzelem nagyon sokat jelenthet nekem és a csapatnak egyaránt. Ha a pontverseny állását nézem, csak elégedett lehetek.

A brazil pilóta drága árat fizet az elromlott sebességváltóért, mivel így húsz pontra nőtt a listavezető Prost mögötti hátránya. A világbajnoki címvédő ezzel a vereséggel — bár még nyolc futam hátravan, tehát bármi megtörténhet — alighanem elbúcsúzhat a végső győzelemről.

— Már a rajtnál éreztem, hogy gondjaim lesznek — nyilatkozta Senna. — A harmadik

sebességet csak nehezen tudtam kapcsolni, s azt a bizonyos kanyart sokszor csak ügyel-bajjal vettem. Egyszer már, a hatodik kör tájékán majdnem kisorsodtam, másodsorban viszont sajnos nem kerülhettem el a balszerencsét.

A tavalyi világbajnok kiesésével a hazaiak versenyzője, Nigel Mansell került a második helyre Ferrari kocsijával.

— Mindent megpróbált, de hiába, Prost újra remek munkát végzett — mondta. — Azzal együtt, hogy ebben a futamban is követtünk el hibákat, helyezéssel és a versennyel elégedett vagyok.

A fő bundások is megússzák?

Ma délután 14 órakor a MEDOSZ székházában ismét döntés várható a tavaly október végén kirombant veszteségi ügyekben elmarasztaltak, megbüntetettek újabb felmentési kérelmeiről is. Részletesen kidolgozzák az MLSZ főtűkari, szövetségi kapitányi és a Foci című lap főszerkesztői mun-

kakörével kapcsolatos pályázati feltételeket, újjaalakulnak a különböző munkabizottságok. Az sem kizárt, hogy új bizottságokat neveznek ki. Szó esik a magyar labdarúgás égető szakmai kérdéseiről, többek között Zalka András elnökségi tag szól majd az utánpótlás-képzésben járható új utakról.

1989. július 18.

D Á T U M

5

Milan Kundera:

BÚCSÚKERINGŐ

— Nagyon is sok keresnivalóm van itt — mondta Frantisek el-
tökélten, és nem mozdult a helyéről. Mikor Ruzena megint oda-
ment hozzá, már nem vörös volt, hanem sápadt. Már nem kiabált,
hanem halkán és elszántan beszélt.

— Mondok én neked valamit! He elveteted a gyereket, még
aznap engem is eltemethetted. Ha megölöd a gyereket, akkor két
élet nyomja majd a lelkedet!

Ruzena egy mélyet sóhajtott, és az asztalra pillantott. Ott feküdt
a retikülje az üvegecskével, melyben a világoskék tabletták vol-
tak. Kirázott egyet a tenyerébe és lenyelte.

Frantisek már olyan hangon beszélt, amely nem követel, hanem
kér.

— Kérlek, Ruzena, kérlek szépen. Én nem tudok nélkülüled élni.
Én megölöm magamat.

Ebben a pillanatban a lány éles fájdalmat érzett a hasüregeiben,
és Frantisek látta, hogy arca eltorzul a fájdalomtól, felismerhetet-
lenné válik, szeme felakad, már nem látta, hogy kétrét görnyed,
kezét a hasára szorítja, és összeesik.

15.

Olga a medencében lubickolt, mikor egyszerre csak hallotta...
Mit is hallott tulajdonképpen? Nehéz lett volna megmondani.
A csarnok megtelt zavarodott zsvajjal, a mellette lubickoló nők
kímáztak a medencéből és a szomszédos helyiség felé tülekedtek,
amely úgy tűnt, úgy szíjva magába környezetét, mint az örvény.
Olga is érezte, hogy ő sem tud ellenállni ennek az erőnek, és sem-
min sem gondolkodva, csak szorongó kíváncsisággal telve ment a
többiek után.

A szomszédos helyiségben az ajtó közelében nők raját látta.
Hátul álltak neki, meztelenül és vizesen, és ahogy előrehajoltak,
fenekük az égnek meredt. Oldalt pedig egy fiatalember állt.

Újabb meztelen nők tolokodtak oda a csoporthoz, és most látta
meg, hogy a földön Ruzena nővér fekszik, és nem mozdul. A fia-
taleMBER hirtelen térdre vetette magát, és felkiáltott.

— Én öltem meg! Én öltem meg! Gyilkos vagyok!

A nőkről csöppögött a víz, az egyik letérdelt a földön heverő Ru-
zena mellé és próbálta kitapintani a pulzusát. De teljesen fölös-
leges mozdulat volt, mert az ápolónő halott volt, és ebben senki
sem kételkedett. A meztelen, vizes nők előre tolokodtak, egyik
félrelökte a másikat, hogy minél közelebből vethessenek egy pil-
lantást a halálra, felfedezhessék jelenlétét egy ismerős arcon.

Frantisek a földön térdelt. Átölelte Ruzenát, és az arcát csókol-
gatta.

A nők ott álltak fölöttük, Frantisek feléjük fordult és megismé-
telte:

— Én öltem meg! Csukjanak bel!

Az egyik nő megszólalt:

— Csináljanak már valamit! — és a másik kiszaladt a folyosó-
ra és segítségért kiáltott. Egy kis idő múlva beszaladt Ruzena két
kolléganője és nyomukban egy fehérköpenyes orvos.

Olga csak ekkor döbbsen rá, hogy meztelen, hogy a többi mez-
telen nővel együtt két idegen férfi, a fiatalember és az orvos előtt
tülekszik, és átvillant az agyán, milyen képtelen ez a helyzet. De
Olga azt is tudta, hogy ez a felismerés semmit sem változtat meg,
hogy itt fog tovább tülekedni, hogy belenézhesen a halál arcába,
amely vonzotta és megbűvölte őt.

Az orvos a fekvő Ruzena kezét fogta, és ő is tett egy hiábavaló
kísérletet, hogy kitapogassa a pulzusát. Frantisek pedig egyre azt
ismételtette:

— Én öltem meg! Hívják a rendőrséget! Börtönözzenek bel!

16.

Jakub akkor érte utól a barátját, amikor a doktor visszatért a
kórházból saját rendelésébe. Dicsérte a tegnapi teljesítményét, és
szabadkozott, hogy nem várta őt meg a koncert után.

— Sajnálom, hogy olyan korán elmentél — mondta Skréta
doktor. A tegnapi nap volt az utolsó, amelyet teljes egészében itt
töltöttél, és akkor te elcsavarogsz, Isten tudja, hová. Hiszen annyi
mindent kellett volna megbeszélünk. És a legrosszabb, hogy biz-
tosan azzal a gírhes lánnyal tekeregtél. A hála igen veszedelmes
ézés.

— Miféle hála? Miért lennék én neki hálás?

— Azt írtad nekem, hogy az apja sokat tett érted.

Aznapi Skréta doktor nem rendelt, és a vizsgálóasztal tétlenül
nyújtózott a rendelő hátsó sarkában. A két barát leült egymással
szemben a karosszékekben.

— Nem, nem a halálnak semmi köze a dologhoz — folytatta Ja-
kub a beszélgetést. — Azt akartam, hogy foglalkozzál velem, és
egyszerűbb volt azt mondani, hogy lekötöleztette vagyok az apjá-
nak. De az igazság egészen más. Most, hogy itt minden után pon-
tot teszek, akár ezt is elmondhatom neked. Az apja teljes szívvel
helyeselt, hogy engem börtönbe csukjanak. Sőt, voltaképpen biz-
tos lehetett benne, hogy a halálba küld. Aztán egy fél év múlva ő
maga ment a halálba, nekem meg szerencsém volt és megúsztam
a dolgot.

— Vagyis egy gazember lánya — mondta Skréta doktor.

Jakub megvonta a vállát.

— Az apja elhitte, hogy a forradalom ellensége vagyok. Vala-
mennyien ezt hajtogatták, és ő elhitte nekik.

— Akkor miért mondtad nekem azt, hogy a barátod volt?

— Valaha barátok voltunk. És ő ezért volt rá olyan büszke,
hogy a bebörtönzésem mellett szavazott. Ezzel bizonyította, hogy
számára az eszme többet jelent a barátságánál. Abban a pillanatban,
amikor engem a forradalom árulójának bélyegzett, úgy érezte,
felülkerekedett személyes érzelmeim valami magasabbrendű érték
névében, és ezt úgy élte meg, mint élete nagy tettét.

— És te ezért szereted annyira azt a csúnya lányt?

— De hisz neki semmi köze ehhez. Ő ártatlan az egészben.

— Ilyen ártatlan lányok ezrével vannak. Amikor a többiek kö-
zül éppen őt választottad, bizonyára azért tetted, mert az apja lá-
nya.

Jakub megvonta a vállát, Skréta doktor pedig folytatta:
— Van benned valami hasonlóan elfajult, mint őbenne. Úgy lá-
tom, hogy a lánnyal való barátságodat is a te életed legnagyobb
tetteként éled meg. Megtagadtad magadban a természetes gyűlö-
letet, elnyomtad a természetes viszolygást, hogy bizonyítsd ma-
gadnak, milyen neemeslelkű vagy. Ez szép, de ugyanakkor termé-
szetellenes is, és teljesen fölösleges.

— Ez nem így van — ellenkezett Jakub. — Semmit sem akar-
tam elnyomni magamban, és nem áltattam azzal magam, hogy ne-
meslelkű vagyok. Egyszerűen csak megsajnáltam. Rögön, ami-
kor először megláttam. Gyerekként kikergették az otthonából, az
anyjával egy hegyi faluban élt, az emberek félték érintkezni velük.
Jó darabig azt sem engedték neki, hogy tanuljon, bár tehetséges
lány. Az valami szörnyű, hogy a gyerekeken torolják meg a szülők
politikai vétkét. Talán nekem is gyűlölnöm kellett volna az apja
miatt? Megsajnáltam. Megsajnáltam, mert fölakasztották az apját,
és megsajnáltam, mert az apja szükségesnek találta, hogy a halál-
ba küldje egy barátját.

Ebben a pillanatban megszólalt a telefon. Skréta főlemelete a
kagylót és egy kis ideig hallgatott. Mogorva képet vágott és azt
mondta:

— Most dolgom van. Feltétlenül szükséges, hogy odamenjek?
Aztán megint csend volt, és Skréta azt mondta:

— Na jó, akkor megyek! — Letette a kagylót és káromkodott
egyet.

— Ha dolgoz van, csak menj nyugodtan, nekem már úgyis in-
dulnom kell — mondta Jakub, és felállt a karosszékből.

— Az úristenit! — szitkozódott Skréta. — Egyáltalán semmit
sem beszélünk meg. Holott valamit meg akartunk beszélni. De ki-
ment a fejemből, mit. Pedig valami nagyon fontos volt. Reggel óta
erre gondolok. Nem tudod véletlenül, mi lehetett az?

— Nem — felelte Jakub.

— Az úristenit! És nekem most rohannom kell a fürdőbe...

— Így a legjobb elbúcsúzni. A beszélgetés kellős közepén —
mondta Jakub, és megszorította a barátja kezét.

17

A halott Ruzena teste az éjszakai ügyeletes orvosok szobájában
feküdt. Jónéhány ember téblábolt körülötte, megérkezett a fel-
ügyelő is a bűnügyi rendőrségről, aki éppen Frantiseket hallgatta
ki és vallomását jegyezte föl. Frantisek ismét azért könyörgött,
hogy csukják le.

— Maga adta neki a tablettát? — kérdezte a felügyelő.

folytatjuk

FRIGYES

nevű kedves olvasóinkat

A Frigyes újkori névalkotás, a német Friedrich megmagyarítása. A német név jelentése: hatalmas a maga erődtényében vagy hatalmas védelmező, népies szófejtéssel békefejedelem. Védőszentje Friedrich (Friedericus), fríz hercegi családból származó misszionárius, majd utrechti (ma Hollandia) püspök. A frank királyné, Judit 838 körül orgyilkosokkal leszúratta, mert erkölcsstelen életéért megfedte.

A Nap két: 4.05 óraker
nyugszik: 19.36 óraker

A Hold két: 19.48 óraker
nyugszik: 3.10 óraker

— A múlt hónapban már tudósítottunk a háziasszonyokat segítő kaposvári gyümölcsvásárlási akcióról. A meggydömping levezetése oly sikeres volt, hogy ezen a hétvégén kajszivásárt tartanak a Toldi ABC parkolójában. A kedvezményes vásár lehetőségét ezúttal a kaposmérői termelőszövetkezetnek köszönhetik a háziasszonyok.

— A Lengyel Tájékoztató és Kulturális Központ, a Boglári Városi Tanács és a Vikár Béla Művelődési Ház szervezésében nyílt meg *Wladyslaw Hasiar*, lengyel szobrászművész kiállítása a boglári Kék és Vörös Kápolnában. Megtekinthető augusztus 13-ig, hétfő kivételével naponta 10—12 és 15—18 óráig.

Halálos gyógyítás

Gondatlanság okozta a tüzet a MAHART tulajdonában lévő, a század elején épült gőzösn, a „Petőfi”, amely a múlt héten kigyuladt és teljesen leégett Jugoszláviában, az apatini Boris Kidrics Hajógyárban, ahová javítás végett egy hónappal ezelőtt vontatták be.

A hajó fából készült része néhány óra alatt a lángok martalékává vált, csak a vasváza maradt meg. Az anyagi kár tetemes, mivel a múlt század elején készült hajó

tulajdonképpen muzeális érték. Úgy értesültünk, hogy a hajó biztosítva volt. A háromnapos vizsgálat eredménye azt mutatja, hogy a „Petőfi” azon a reggelen hegesztők dolgoztak és kisebb tűz keletkezett. Ezt eloltották, majd elmentek reggelizni. Amíg falatoztak, a lángok ismét felcsaptak és ezúttal már nem lehetett a tüzet megfékezni.

A mulasztás elkövetőit felelőségre vonják.

A királyi svéd ellen

Közönyös védelem

Erőszakkal behatolt a svéd királyi család Stockholm melletti kastélyába és több értékes műtárgyat megrongált vasárnap egy 38 éves férfi. A rendőrség őrizetbe vette a vandált. Kiderült róla, hogy fél esztendeje engedték ki egy elmegyógyintézetből.

A palotaőrök a rendőrök érkezéséig — valamilyen ok miatt, ami kideríthetetlen —, tétlenül szemlélte, amint a férfi ízzéporra törte a királyi család kínai vázáit. A Drottingholm Palota

személyzete — úgyszintén nem tudni, miért — azt is karba tett kézzel nézte, hogy az ámokfutó kersztülviharzik a XVII. században épült kastélyon, szétdúlja XVI. Károly Gusztáv király és Szilvia királyné intím helyiségeit, miközben egy mívesen faragott ajtó is tönkretesz. Az okozott kár több százezer svéd koronára tehető.

A királyi család nem tartózkodott a kastélyban.

Totónyeremény-tájékoztató

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság tájékoztatása szerint a Totó 28. játékhetére 5 816 119 darab szelvény érkezett be. A nyeremények:

13 plusz két találatos szelvény 87 darab, nyereményük egyenként 26 595 forint, 13 plusz egy találatos szelvény 423 darab, nyereményük egyenként 10 667 forint, 12 ta-

lálatos szelvény 11 319 darab, nyereményük egyenként 400 forint, 11 találatos szelvény 86 452 darab, nyereményük egyenként 52 forint, 10 találatos szelvény 370 063 darab, nyereményük egyenként 23 forint.

A közölt adatok nem véglegesek, a szelvények ellenőrzése még tart.

APRÓHIRDETÉS

SIEMENS gyártmányú nyugaltnemet olajpumpás fogorvosi szék vízóblítási rendszerrel és egy nagyméretű Orion írásvetítő eladó. Jelige „Személyes meg egyezés” a Szekszárdi Hirdetőbe.

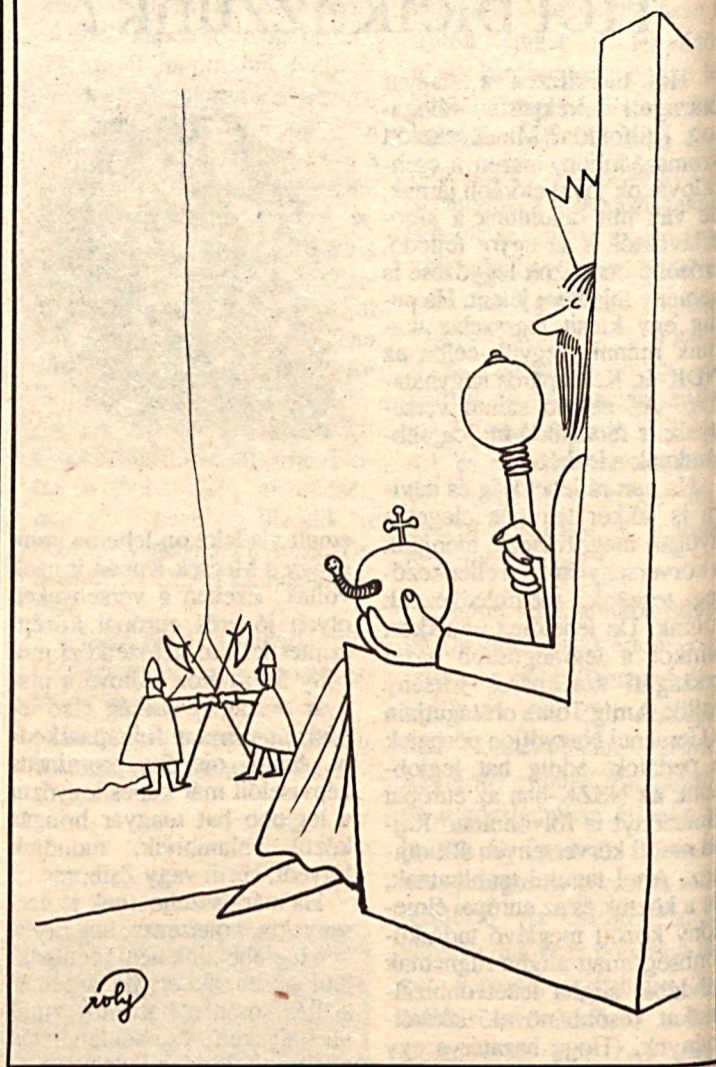
TAXI-nak felszerelt öt éves 1200-as Lada kombi eladó. Szekszárd, Csokonai u. 3. I/4. Telefon: 74/15-360.

Tolna Megyei Lakáskarbantartó Ipari Szövetkezet felvételekre keres: asztalos és kőműves szakmunkásokat, általányszámolókat, dolgozókat. Jelentkezés: Szekszárd, Marx K. u. 22.

Szekszárdon 2+2 szobás, összkomfortos kertes társasházi lakás sürgősen eladó (Kp+OTP) Endrédi, Ságvári u. 8.

Gunarasfürdőn 50 m²-es 4 szoba, nappali, konyha, fürdőszoba + szuterinos faház 300 m²-es közművesített-teleken eladó. Érdeklődni: 8—17 óráig 74/15-168 18—7 óráig 74/16-420

— Július 20-án 17 óraker nyitja meg Mucsi András művészettörténész a Somogyi Képtárban Diener-Dénes Rudolf emlékkiállítását. A kiállítást a Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága rendezi, a Képtár Május 1. utca 12. sz. alatti helyiségeiben. Az Emlékkiállítás rangját emelik a védnökök, Prof. Pierre Diener, dr. Gegesi Kiss Pál, Mucsi András, dr. Mészáros Balázs. Megtekinthető szeptember 18-ig, hétfő kivételével naponta 10—18 óráig.

— Hajdan kiváló tájékoztatósi pont, ma már csak itt-ott látható épületként villan elénk a síófoki víztorony. A Balaton fővárosában egyre másra emelkedő magasépületek lassan teljesen elveszik a kilátást a somogyi dombok felé, de a túlparti panoráma még ép. A Városvédő és Széplő Egyesület áldozatos munkájának ideén a torony első emeletéről gyönyörködhetnek a látogatók

a látványban, jövőre a tervek szerint megnyitják a második emeletet is a vendégek előtt.

Az épület belsejében művészi tárlatok várják az igényes szemlélődőket. Július 19-ig a síófoki *Daday Kálmán* akvarelljei láthatók és vásárolhatók meg, augusztusban *Nemes Tibor* festőművész alkotásai várják a látogatókat és a mecénásokat.

MSZMP üdülő, '89 nyara

folytatás a 3. oldalról

omolni. Persze azért, bizony akad némi különbség eme és más áremelések között...

A cerberus-fülkén jókora betűkkel írt tájékoztató tábla függ. Szövege engedékenységet hirdet az áremeléstől (is) elriadt nagybecsű közönségnek. Megtudhatja belőle, hogy — a korábbi évekkkel ellentétben — nem esik többé elszervezett korlátozás alá hétfői látogatása. Jöhet a tátongó terekre, amikor csak akar — „további intézkedésig”-mint a felirat hirdeti. (Mi minden érvényes eme engedményes kor intézkedései közül további intézkedésig, s vajh miféle további intézkedések várhatóak?) Mert hogy begyűrűzött a peresztrojka.

S a nagy, jószerevel üres kertben, két, majdhogynem allegorikus epizód. A kézilabdapálya nagyságú oldalsó napozóteren mindössze egy nagyon-nagyon öreg, az elaggott vonásokon is átütő, funkcionárius fizimiskájú házaspár tartózkodik, ők is a kerítés mellé húzódnak. Az elnehezült testű idős asszony a földön térdel, nem tenni miként került ebbe a testhelyzetbe. Férje hasztalan próbál neki a felállásban segídeni. Hiába tekinget végig a látogatók nélküli maradt kerten segítséget keresve a nehézmozgású erőtlén férfit. Bajlódásukat látva a külvilágból, az utcáról dobja át magát a kerítésen impozáns szokelléssel egy szakállas fiatalember, arcvonásai afféle, „csak-bajt-okozó” egyete-

mistát sejtetnek. Az öregek mosolyogva köszöngetik a hajdan árgus szemekkel őrzött, s ma már ór nélkül maradt kerítés külső feléről érkezett segítséget. Hátat fordítanak az utcának, és tipegő lépésekkel megindulnak a telek biztonságosabb, kevésbé elhagyott, kevésbé határmenti, belső régiói felé. A diák — az eszmék és fiatalok szabad közlekedésének principiuma alapján — újra, most már kifelé, átszeli a rozsdásodó határt.

Csak sokára mozdul valami az egyszínű vegetációnak ott-hont adó napozórét kertisémenti határsávjában, túl a „vasfüggönyön”. Egy kétéves forma, meztelen kisfiú érkezik a telek belsejének irányából, a kertvégi faházak egyike felől, még nehézkes, mégis lendületes léptekkel. Az utca vonzza, a kerítésbe kapaszkodik, szája mozog, mondana valamit a kint állóknak, hang azonban nem jön ki a torkán. Veritékes kis testére — mint a korona csúcsán — ferdeállásban tapad rá a nyakában láncon függő kereszt.

— tordai béla —

Kossuth Rádió

8.20: Hogy tetszik lenni? 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00—11.00: Napközben. 11.02: „Muzsikának szép a hangja” 11.24: A kolorádóbogár. 12.45: PAF-műsor. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.10: Magyarán szólva. 14.25: Orvosi tanácsok — a magasvérnyomásról. 14.30: Dzsesszmelódiák. 15.00: Kapcsoljuk a szolnoki stúdiót... Az egészséges gyermekekről. 15.20: Nóták. 16.00: Tizenhat óra. 16.10: Szívesen hallgattuk. 17.00: Tér-idő. 17.30: Beszélni nehéz. 17.45: A Szabó család. 19.15: A lusiadák. Luis de Camoes műve. 20.14: Jelenidőben. 20.45: Operabérlet. Donizetti: Don Pasquale. 21.45: „Hajszálgyökök. 22.30: Új kompakt lemezeinkből. 23.38: Régi lengyel kórusmuzsika.

Petőfi Rádió

8.05: Kölyökrádió. 8.48: Okos Marci és az oroszlán. 9.05: Granadai vásár. 9.30: Maximális sebesség nincs. Forma-1 híradó. 9.40—11.00: Rivaldafényben. 11.05: Világújság. 11.10: Térkép és útválto. 11.30: Balatonrádió. 12.10: Asztali muzsika. 13.05: Az aranyember. 13.35: Recsep basa borbélyai. Móra Ferenc elbeszélése. 14.00: Sokféle. 15.05: Könyvről —könyvről. 15.15—17.30: Csúcsforgalom. 17.05—21.00: Nyáriidő. Benne 18.30: Pop-regiszer. 19.35: Hagyományápolók. 20.00: „Ábrándos szép napok” 21.05: Indul a bakterház. Rideg Sándor regénye rádióra alkalmazva. 21.33: A hang-lemezből könnyűzenei újdonságából. 23.15—0.14: Zeneközvetlen a hallgató.

Bartók Rádió

9.08: Évszázadok kamarazeneje. 9.48: Zenekari muzsika. 10.50: Smetana: A két özvegy. Kétfelvonásos opera. 13.05: Rockzene CD-n. 14.00: A kamarazene kedvelőinek. 14.40: Magyar művé-

szek operafelvételeiből. 15.20: Évmilliók emberközében. 15.50: Népszerű dallamok — fűvósátiratban. 16.01: Asconai Ünnepi Játékok 1988. 17.31: X. Europa Cantat — Pécs 1988. 18.30: A Magyar Rádió szerbhorvath nyelvű nemzetiségi műsora. 19.05: A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora. 19.35: Purcell-művek korabeli hangszereken. 20.35: Kapcsoljuk a szobathelyi Bartók-termet. A Nemzetközi Bartók Fesztivál nyitóhangversenye. 22.45: Halál délután Ernst Hemingway regénye rádióra alkalmazva.

TV1

9.05: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.10: Képűjság. 9.15: Arany Olasz dokumentumfilmsorozat. 9.50: Telelőtő. 10.00: Panoráma. 10.45: Mozgató. 10.50: Képűjság. 17.10: Hírek. 17.15: Pannon Krónika. 17.25: Hírek német nyelven. 17.30: A Pécsi Körzeti Stúdió német nyelvű nemzetiségi műsora. 18.00: RTV Közönségsszolgálat. 18.05: Helló Einstein. Francia-magyar tévéfilmsorozat. 19.00: Műsorajánlat. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.25: Közlemények. Műsorajánlat. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: A világ nélkül. Francia tévéfilm-sorozat. 21.00: Reklám. 21.05: Stúdió '89. 21.50: Fényképek. 23.00: Híradó 3.

TV2

17.25: Képűjság. 17.35: TV2, 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.49: BUMM!!! 19.00: Az úr árnyékban marad. NDK bűnügyi tévéfilm. 20.26: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Meghökentő mesék. Angol tévéfilmsorozat. 21.56: TV2. 22.00: Nézőpont. Kb. 22.45: TV2. Napzártá.

Sky Channel

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. 9.30: Panel Pot Pourri.

Rádió, televízió

11.00: Sullivanék. Filmsorozat. 11.30: Sky-krónika. 12.30: Gondfórum. 13.00: Egy másik világ. Amerikai filmsorozat. 13.55: Landscape Channel. 14.50: Változó világ. Filmsorozat. 15.45: Szeretni. Filmsorozat. 16.15: The Lucy Show. 16.45: Fürtöcske. Rajzfilmsorozat. 17.00: Visszaszámlálás. 18.00: Eurosport. 1.30: Landscape Channel.

Super Channel

7.00: Hírek. 7.10: Időjárás. 7.15: Üzleti hírek. 7.55: Időjárás. 8.00: Egyveleg. 15.30: Nino Firetto zenés műsora. 16.30: Forró drót. 18.30: Tracking. 19.30: Csak tanároknak! Játékfilmsorozat. 20.00: Sportműsor. 21.50: Világhíradó, időjárás. 22.00: Angol labdarúgó liga. 23.00: Amerikai profi kosárlabda. 0.00: Hírek, időjárás. Egyveleg.

TV5

16.05: Nyári varieté. 17.00: Újvilág. 18.05: Hírek, időjárás. 18.10: Pihenőidő. 18.30: Álomváltók. 19.00: Számok és betűk. 19.30: Harmincmillió barát. 20.00: A nagy sakktabla. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás. 22.35: Frankofon játékok. 22.50: Filmklub. Valparaiso, Valparaiso. 0.25: Esély a daloknak. 0.50: Hiányjелеk. 01.00: Műsorzárás.

SAT1

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Műsor-előzetes. 9.10: Lassie. 9.35: Pixi az égi kakukkfészekben. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Közkórház. 10.50: Háztartási ötletek. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: Szerellem, nyár és muzsika. Osztrák filmvígjáték. 13.00: Tévétőzsde. 14.00: Horoszkóp, műsor-előzetes. 14.05: Kimba, a fehér oroszlán. Japán rajzfilmsorozat. 14.30: Lassie. Kalandfilmsorozat. 14.55: Az aranylövés. 15.05: Közkórház. 15.50:

Ötletek természetbarátoknak. 16.00: Pat és Patachon. Dán vígjátéksorozat. 16.25: Az aranylövés. 16.35: Bonanza. Westernsorozat. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsor-előzetes. 17.50: Bumper körzete. Amerikai bűnügyi sorozat. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Cannon. Amerikai bűnügyi sorozat. 20.25: Időjárás. 20.30: Különleges osztály. Ausztrál bűnügyi sorozat. 21.25: Hírek. 21.30: Horogra akadt békaember. Amerikai filmvígjáték. 23.30: Hírek, sport, időjárás. 23.40: Lejár az ultimátum. Olasz film. 01.10: Műsor-előzetes.

Jugoszláv Televízió

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Hírek. 8.20: Tv-naptár. 8.30: A kis világ. 9.00: Nyári program. 14.00: Komolyzenei műsor. 15.00: Oktatóműsor. 15.30: Hírek. 15.40: Rádás program. Éjszakai műsor ism.). 16.30: Magyar híradó. 17.45: Hírek. 17.55: Tv-naptár. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Tudományos program. 19.10: Időjárás. 19.13: Hírek külföldi turistáknak. 19.18: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló I. 19.53: A mai sport. 20.00: Lottóhúzás. 20.05: Not Just Another Affair. Amerikai játékfilm. 21.40: Tv-napló II. 22.00: Kapcsolásos magazin. 23.00: Rádás program. Éjszakai műsor. Hírek külföldi turistáknak. 1.00: Hírek. 1.05: A szerdai műsor ismertetése.

2. műsor: 19.30: Tv-napló. 20.00: Komolyzenei műsor. 20.45: Hírek. 20.50: Külföldi dokumentum-sorozat. 21.35: Szórakoztató kedd: Spliti gyöngyök. 22.55: A szerdai műsor ismertetése.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

Hirdessen a DÁTUMban!

Négy megyében és Budapesten olvashatják
adás-vételi, családi és más jellegű apróhirdetéseit.

Magánszemélyek, kisvállalkozók, szövetkezetek, vállalatok részére

nagyon előnyös a DÁTUM, mert három napon belül
megjelentetjük hirdetéseiket, melyeket a Magyar Hirdető
Tolna, Somogy, Baranya és Fejér megyei kirendeltségein,
vagy Budapesten adhatnak fel.

*Első a DÁTUM, kettőn áll a vásár, három az átfutási nap,
négy a megye, ahol terjesztjük hirdetéseiket. Plusz Budapest!*

Kivételes különlegességek,

kivételes engedmények

a Skálából

már most olcsóbban!

Ajánlataink:

Karton:

86,50 forint helyett 61 forintért,

és 101 helyett 71 forintért

Import szövet:

94,50 forint helyett 67 forintért

Függöny, kísérfüggöny, valamint

műszőrme darabok leértékelt áron.

Július 18-tól, amíg a készlet tart.

1989. július 18.

D Á T U M

7

A KONZUM ÁRUHÁZ

KEDVEZŐ AJÁNLATAI:

Konfekció vásár — reklámáron, amíg a készlet tart!

Bakfis vászon aljak több színben és fazonban	csak 200 Ft-ért,
Bakfis szövet aljak	csak 400 Ft-ért,
Bakfis import fekete ruha	csak 880 Ft-ért,
Bakfis dzseki fehér és fekete színben	csak 550 Ft-ért,
Bakfis vászon blézer	csak 260 Ft-ért,
Bakfis kötényes ruha	csak 400 Ft-ért,
Bakfis, sárga mintás jersey 2 részes ruha	csak 400 Ft-ért,
Női, barna mintás 2 részes jersey ruha	csak 280 Ft-ért,
Női mintás vászon 2 részes ruha	csak 580 Ft-ért,
Kamasz fehérített vászon farmer dzseki	csak 1200 Ft-ért,
Férfi import divat dzseki fehér—fekete—kék színben	csak 1150 Ft-ért,
Kamasz ballon vászon pantalló (170—46-os méretben)	csak 220 Ft-ért,
Gyermek szövet pantalló (122—152-es méretig)	csak 200 Ft-ért.

Rikkancsok kerestetnek!

*A Dátum szerkesztősége
felvételre keres rikkancsokat.*

*Kereseti lehetőség:
minden eladott 100 db Dátum után 180 forint.*

*Terjesztési terület
Tolna, Baranya, Somogy,
Fejér és Zala megye,
valamint Baja és Budapest városa.*

*Elsősorban diákok jelentkezését várjuk,
személyesen, vagy névvel,
címmel ellátott levélben.*

Az „örökös karmester”

Örökre búcsúzott

A nemzetközi zenei élet mélyen gyászolja Herbert von Karajant. Az osztrák mestert Salzburg melletti otthonában, érte a halál, amit szívelégtelenség okozott.

Szombaton még részt vett a salzburgi fesztivál próbáján. Ő vezényelte a fesztivál nyitányának szánt Verdi operát, az Alarcosbált.

Gyászolják Herbert von Karajant Nyugat-Berlinben is, ahol hosszú éveket töltött.

Filharmonikusok „örökös karmestere” volt.

Berlin zenei kritikusaik egyébként éveken át megosztotta a karmester megítélése. A többség szerint méltán ért el nemzetközi hírnevet, míg másokat zavart az, hogy annak idején Karajan a náci párt tagja volt. Nem mindenki bocsátotta meg neki a hírnév iránti „csillápthatatlanságát” sem — írják a megemlékező hírtügnökségek.

Halálos balesetek

A hét végén 170 személyi sérüléssel járó közúti baleset történt. Ebből 8 halálos, 86 súlyos és 76 könnyű sérüléssel kimentelű volt.

Lánycsók külterületén egy kamion gépkocsi halálra gázolta a vele azonos irányba kerékpározó Benkő Jánosné 57 éves nyugdíjas, mohácsi lakost. A vizsgálat eddigi adatai szerint Benkőné az öt előző kamion elé kanyarodott kerékpárjával.

Sályon Munkácsi Ferenc 26 éves betanított munkás, helyi lakos motorkerékpárjával elütötte Szukonyik Andorné 88 éves nyugdíjast, sályi lakost. Az idős asszony a helyszínen meghalt. A vizsgálat eddigi

adatai szerint a motorkerékpáros nem az útviszonyoknak megfelelő sebességgel közlekedett. A rendőrség elvette vezetői engedélyét, és tovább vizsgálja a balesetet.

Rum belterületén egy kereszteződésben Ganzer Rezső 27 éves kiskereskedő, szombathelyi lakos személygépkocsijával áttért az úttest bal oldalára, ott egy közvilágítási oszlopnak ütközött, majd az árokba borult és a helyszínen meghalt. A baleset okát vizsgálja a rendőrség.

Székesfehérváron egy bányatóban fürdött és a vízbe fulladt Jungblud Zoltán 22 éves segédmunkás, székesfehérvári lakos. (MTI)

Amerikai Hold-bázis?

Az Egyesült Államokban vasárnap megemlékeztek az Apollo 11. amerikai űrhajó történelmi útjának és a két amerikai űrhajós holdstátájának huszadik évfordulójáról.

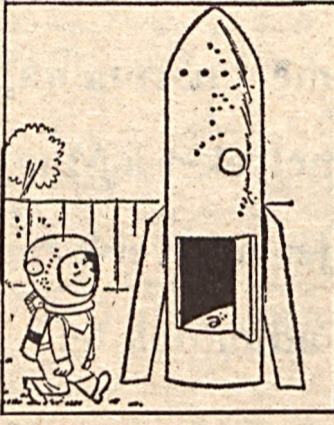
A központi ünnepséget a Cape Canaveral kísérleti telepen tartották hatezer egybegyűlt jelenlétében. A díszemlévényen a NASA, az amerikai űrhajózási hivatal vezetőin kívül ott volt Neil Armstrong, az Apollo légénységének parancsnoka, két társával, Buzz Aldrinnal és Michael Collinszal együtt.

Neil Armstrong ünnepi megemlékezésében kijelentette, hogy „húsz évvel ezelőtt, ugyanezen a reggelen, ugyanebben a pillanatban, velünk együtt különös nyári vakációra indult az Apollo 11”.

Egyébként Armstrong volt az, aki az emberiség történetében először tette lábát a Hold kráterekkel szabdaltszerű felületére. Holdra lépésekor ő tette azt az azóta nemzetközi hírnévre szert tett kijelentést, hogy „ez az ember kis lépése, de az emberiség óriási ugrása”. Michael Collins űrhajós, aki a trió

egyedüli tagjaként egész idő alatt a fedélzeten maradt, hogy társai történelmi sétáját irányítsa, meggyőződését fejezte ki, hogy remélhetőleg nem is olyan sokára Amerika újabb nagyszabású vállalkozásba fog, s a messzeségbe vezető út akkor talán éppen a Mars bolygóra visz.

George Bush elnöknek különböző tervek közül kell majd választania az amerikai űrkutatás jövőjét illetően. Az egyik az, hogy visszatérjenek a Holdra s azt támaszpontként használják további expedícióikhoz. Az elnöknek mindenesetre a pénzügyi lehetőségek függvényében kell majd döntenie.

Változékony idő várható

Változóan felhős idő várható, több órás napsütésre mindenütt lehet számítani.

Kedden délután elszórtan zápor, északkeleten egy-egy zivatar is kialakulhat. Az élénk, helyenként erős északi szél átmenetileg dél-

nyugatra fordul és kissé mérséklődik.

A legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 9 és 14, a legmagasabb nappali hőmérséklet általában 20 és 25 fok között, délnyugaton kevéssel 25 fok fölött alakul.

Holnapi

számunkból megtudhatják, hogy mire szövetkeznek a baranyai falvak.

Interjú Horn Gyulával

Kire irányulnak majd a román rakéták?

folytatás az 1. oldalról

met arra, hogy George Bush realista politikus, aki nem kérdőjelezte meg sem Magyarországot, sem Lengyelországot szövetségét a Szovjetunióval, nem veszélyeztette Közép-Kelet-Európa stabilitását. „Kapcsolataink fejlesztése azzal az Egyesült Államokkal, amely ugyanúgy érdekelt a peresztrojka sikerében, mint mi, amely érdekelt Magyarországot fokozatos kapcsolódásában az EFTA-hoz és az Európai Közösséghez, nagy segítséget jelent reformjaink számára” — mondta Horn.

Horn Gyula a menekültekkel kapcsolatban elmondotta: Magyarország arra számít, hogy a

környező országok közül csak Romániából érkeznek hozzánk. „Senkit nem ösztönzünk arra, hogy hagyja el hazáját, mert aki elmenekül, az nem segít azoknak, akik maradnak”, de „a közös európai házbán” senki előtt nem lehet becsapni az ajtót”.

Magyarország — mondotta a továbbiakban — felülvizsgálta 1956-ot. Hiszünk abban, hogy szükség van a történelmi igazságra. 1956 és 1968 számunkra azt a történelmi lecke jelenti, hogy az egyes szocialista országok útvalasztása belülről, az ő útvalasztásukról van szó, és hibáznak azok a szövetséges államok, amelyek most denunciókat, „tévedéseket”, „veszélyeket” és egyebeket ezzel kapcsolatban.

Kubában nem kell a glasznosztj

A Havannától nyugatra lévő Valle Grande börtönében tölti egy éves börtönbüntetését Manuel González és azonos nevű fia. A férfi felesége, az ifjabb González anyja, Lidia González Garcia a kubai fővárosban, az Occidente női átnevelő táborban kénytelen tartózkodni kilenc hónapig — ennyit szabott ki rá a bíróság.

A González családot azért ítélték el, mert titokban ki nyomtatták az Emberi jogok Kubai Pártja nevű, illegálisan működő politikai szervezet lapját, a Franquezát. A lap címe nyitottságot, glasznosztjot jelent. Am a glasznosztj az, amit a sztalinista módra szervezett kubai rezsim a legkevésbé tart kívánatosnak.

Gonzálezeket az idén januárban tartóztatták le. Mozgalmuk 1988 derekától létezik, de már novemberben számos tagját vád alá helyezték szamizdat előállítására, izgatás és engedély nélküli gyülekezés címén.

Gonzálezék perére felfigyelt az Amnesty International nevű nemzetközi emberjogi szervezet, mely megállapította:

a tárgyalást nem a nemzetközileg elfogadott módon folytatták le, a vádlottaknak védőjük sem volt. Az AI, az Emberi Jogok Kubai Pártja minden bebörtönzött tagjára felemeli szavát, minthogy azok nem követtek el tényleges bűncselekményt, csak emberi jogaikkal akartak élni.

ggy

Brüsszelben prűszkölnek

A párizsi csúcsértékezet részvevői két csoportra osztották a kelet-európai országokat: a „jókra” — akik a szabadságra és a demokráciára teszik tétjeiket — és a „rosszakra” — akik még mindig nem hallgatnak az idő szavára, és elnyomó intézkedéseket hoznak. Főként ezt idézték a hetek záróközleményéből a brüsszeli lapok. A „jóknak” — ez esetben Lengyelországnak és Magyarországnak — nyújtandó segítség megszervezésével megbízott Közös Piac székhelyén megjelenő újságok kommentátorai úgy vélik, hogy a „jószág” valószínűleg több milliárd dollárt fog érni ezeknek az országoknak.

Érezhető meglepetést keltett, hogy a segítség megszerzésével és összehangolásá-

val a hetek végül is egy „nyolcadikat” bíztak meg: az Európai Közösségek Bizottságát. Amerikai kormányforrásokra hivatkozó brüsszeli kommentátorok vasárnap még úgy vélték, hogy Párizsban a „Bush-doktrína” érvényesült. Ennek lényege az lenne, hogy a segítséget politikailag Washington vezényli, az anyagi terheket pedig nagylelkűen megosztja másokkal.

Egy bizonyos: a brüsszeli bizottságnak nagy tapasztalatai vannak abban is, hogyan kell megfontoltan előrehaladni. A segítség koordinálásával való megbízatása egyszersmind azt is jelenti, hogy az első lelkülett kommentárokból említett néhány hét helyett tovább is eltarthat, amíg a párizsi tervekkel kézzelfogható valóság lesz.

Kommunista keretekben

Egy párton belüli többpártrendszer?

Brent Scowcroft, az amerikai elnök nemzetbiztonsági főtanácsadója szerint az MSZMP különböző csoportjaiban sok újító eszme tör felszínre. „Pozsgay Imrénél igen ösztönző, új gondolatai vannak” — mondotta. Scowcroft, aki George Bush kíséretében Budapestre járt, vasárnap a CBS TV-nek nyilatkozott. A kérdéssel kapcsolatban kijelentette: lehetségesnek tartja, hogy az Egyesült Államok helyeseljen olyan politikai átalakulást Magyarországon, amely „kommunista keretekben” történik. Scowcroft, a szovjet- és a kelet-európai kérdések régi szakértője szerint „Magyarországon egy kommunista párti rendszert, amelyben a párton belül tömbök vannak, végső soron nem lehet majd megkülönböztetni a többpártrendszer-től”.

Scowcroft nem kívánt jóslásokba bocsátkozni a kommunista választási esélyeivel kapcsolatos kérdésre. Győzelmiükre van esély — tette hozzá,

utalva az MSZMP-n tapasztalható újító szellemről.

Zbigniew Brzezinski, Bush elnök külpolitikai tanácsadó testületének tagja, vasárnap az ABC-nek nyilatkozva kijelentette: a Lengyelországnak és Magyarországnak nyújtott nyugati támogatásban nem az Amerika által felajánlott összeg a lényeges, hanem az ígéret, hogy hosszabb távon csökkentik az adóssághozterhelést, s a Nyugat összehangoltan támogatja majd a két ország politikai és gazdasági átalakítását.

Brzezinski különösen fontosnak tartja, hogy e támogatás most trilaterális alapon, az Egyesült Államok, Nyugat-Európa és Japán együttműködésével bontakozik ki, egyúttal pedig bevonják „az érintett országokat” ami — vélte Brzezinski — Lengyelországot és Magyarországot jelenti. A változások legközelebb Csehszlovákiában bontakozhatnak ki — mondotta Zbigniew Brzezinski.

Vajon miről tárgyaltak?

Kárpáti Ferenc vezérezre-des, honvédelmi miniszter fogadta Victor Stanculescu altábornagyot, a Román Szocialista Köztársaság nemzetvédel-

mi miniszterének első helyettesét, aki a Magyar Népköztársaság honvédelmi miniszterének meghívására hazánkban tölti szabadságát. (MTI)

Sógortörténetek 10.

Autópálya-építés

Nem olcsó dolog Ausztriában autópályát építeni. Túl azon, hogy e munka a világon sehol sem tartozik a fél zsebből megvalósítható beruházások közé, sógorainknál vannak olyan tájak, amelyeken az autópálya alig áll másból, mint alagútból és völgyeket átívelő viadukból.

A négy sávú autópályák mégis épülnek. Bécsből Linz felé éppúgy, mintha délnek. Ha Grazba akarunk eljutni, ragyogó minőségű és nem M-7-es módra zötyögő autópályán tehetjük azt.

Egyetlen — számunkra különösen fontos — utat hanyagoltak az utóbbi időben. A Nickelsdorf-Bécs közötti, mintegy hetven kilométeres szakasz alig jobb, mint a mi hatos utunk, amiben pedig még alul is marad, hogy érinti valamennyi útba eső községet. Persze ismerte az elmúlt négy évtized történetét, már érthetőbb, hogy miért nem fordítottak nagyobb gondot az út szélesítésére, javítására.

A világtűlével jóvoltából a helyzet néhány hónap alatt megváltozott. A baleseti statisztikák alapján az osztrákok által „halál útjának” nevezett szakasz mielőbbi biztonságossá tétele lett a legsürgősebb feladat. Mint hallom, előbb a szélesítés mellett döntöttek, de a burgenlandi falvak népének tiltakozására megváltoztatták a tervet. A Bécs-Budapest világkiállítás idejére elkészül az országhatárt Béccsel összekötő autópálya, ami elkerül majd minden települést.

A pontos, határidős tervek már elkészültek az autópálya többlépcsős megvalósítására. Azt osztrák kormány egymilliárd schillinget irányzott a költségekre és kérték a magyarokat, hogy a határ másik oldalán építsék ki a Budapestig terjedő szakaszt.

Tudom, ők könnyű helyzetben vannak. Talán még hetven kilométert sem kell építeniük. Nekünk több, mint a dupláját. Mégsem csak ezért vagyok pesszimista a magyar szakasz elkészültét illetően.

— Tájé —